

Література

1. Васенко Л.Л., Дубічинський В.В., Кримець О.М. Фахова українська мова. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 270 с.
2. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування. Каравелов, 2018. 325 с.
3. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. К.: Академвидав, 2006.

ФОРМУВАННЯ «М'ЯКИХ НАВИЧОК» (SOFT-SKILLS): РОЗУМІННЯ ЇХ ВАЖЛИВОСТІ ТА ВПЛИВУ

Колодяжна Алла

*Київський національний університет технологій та дизайну,
м. Київ, Україна*

Процеси глобалізації вимагають зміни стратегічних цілей освіти та переходу до гуманістичної моделі, яка враховує цінність особистості та загальнолюдські цінності. Одним із ключових завдань є оновлення форм і методів управління освітніми процесами. Існуюча парадигма освіти «знання, уміння, навички» має поступитися місцем новій парадигмі, в якій домінують ідеї цінності особистості. Для інтеграції національної системи освіти до світового освітнього простору необхідно також опікуватися духовним розвитком людини, формуванням її ціннісного світу та синтезом емоційного і раціонального мислення. Це потребує створення сучасних освітніх технологій, інноваційних методів навчання та управління освітніми процесами.

Необхідність розвитку транспрофесіоналізму фахівця, на якому наголошують зарубіжні експерти Х. Барр, М. Хорсбург, Д. Пауелл, А. Пікард, Г. Раско, зумовлена логікою розвитку постіндустріального суспільства. Швидка зміна технологічних укладів та інтенсивне зростання інформаційних технологій вимагають від фахівця розширення професійних знань, швидкої адаптації до змін у професійному середовищі, вміння працювати в команді. У світі продовжують з'являтися нові професії, які ще не так давно було неможливо уявити, а сьогодні вони міцно увійшли в наше повсякденне життя. З розвитком робототехніки та впровадженням нових технологій люди витісняються з традиційних робочих місць, але не з економіки в цілому. Всупереч поширеній думці, кваліфікована праця зараз затребувана більше, ніж будь-коли [2].

З розвитком постіндустріального суспільства в розвинених країнах, вимоги до знань і навичок, отриманих в університеті, змінюються все швидше. Комп'ютерні технології та знання іноземних мов стають невід'ємними інструментальними навичками для фахівців. Важливими стають практичні та спеціалізовані знання, а також здатність здобувати нові знання самостійно та мислення, спрямоване на вирішення стратегічних завдань. М'які навички, такі як комунікація, співпраця, креативність та лідерство, є необхідними у будь-якій професійній галузі. Тому їх важливо розвивати і активно формувати ще на етапі навчання в загальноосвітніх школах, а також у закладах вищої освіти. Крім того, заклади вищої освіти повинні мати свою політику щодо розвитку м'яких навичок у студентів та викладачів, що включає підвищення кваліфікації та тренінги. Також важлива співпраця з роботодавцями та випускниками, що впливає на репутаційний капітал закладу вищої освіти. Обраним підходом є розвиток м'яких навичок під час вивчення спеціальних дисциплін, але це не єдиний шлях, оскільки такий розвиток може відбуватися і в рамках загальних та фахових дисциплін. Загалом, розвиток м'яких навичок є необхідною складовою успішної професійної діяльності, тому це питання потребує уваги та активних заходів з боку освітніх закладів [1]. Більшість вищих навчальних закладів повільно оновлюють теоретичну підготовку та матеріально-технічну базу відповідно до сучасних вимог ринку праці. Навчання студентів повинно враховувати не тільки фундаментальні компетенції їхнього професіоналізму, але й «м'які» компетенції (soft-skills), які потрібні їм, зокрема, в інженерних спеціальностях.

Інженерна освіта часто характеризується акцентом на технічних знаннях і навичках. Проте важливість «м'яких» компетенцій (soft-skills), таких як спілкування, робота в команді та лідерство, все більше визнається в цій галузі. Технічні знання та навички, необхідні інженерам, безсумнівно, важливі для цієї галузі. Інженери повинні добре розуміти наукові принципи та концепції, щоб проектувати, будувати та підтримувати складні системи. Крім того, вони повинні володіти здатністю вирішувати проблеми та критично мислити, щоб визначати та вирішувати проблеми у своїй роботі. Однак лише цих технічних навичок недостатньо для успіху в цій галузі. Роботодавці все більше проявляють цікавість до «м'яких навичок» (soft-skills) у випускниках. Вони вважають ці навички так само важливими, як і професійні знання та вміння. Інженери також повинні вміти ефективно доносити свої ідеї, співпрацювати з іншими, а також керувати командами.

Термін «м'які навички» зазвичай стосується компетенцій, пов'язаних з емоційним інтелектом та ефективною взаємодією з іншими людьми. М'які навички («soft skills») – це особистісні характеристики, які важко ідентифікувати, визначити, протестувати та продемонструвати. Ця група охоплює індивідуальні, комунікативні та управлінські навички [2].

Встановлено, що soft-skills є ключовим показником професійного успіху і мають вирішальне значення для просування кар'єри. Так, ефективні навички спілкування мають вирішальне значення для побудови стосунків і вирішення конфліктів. Хороші комунікативні навички дозволяють людям чітко висловлюватись і активно слухати інших, що веде до кращого розуміння та зміцнення стосунків. У професійному житті навички спілкування високо цінуються роботодавцями та можуть вплинути на успіх кар'єри. Уміння ефективно спілкуватися з колегами та клієнтами може призвести до підвищення продуктивності, кращої командної роботи та більшого задоволення від роботи. Крім того, хороші комунікативні навички покращують академічну успішність і лідерські здібності. Ефективна комунікація має важливе значення під час презентацій, групових обговорень і академічного письма, і може допомогти людям досягти успіху в лідерських ролях. Культурна обізнаність також має вирішальне значення для розвитку «м'яких навичок» (soft-skills). Розуміння культурних відмінностей і норм може допомогти людям ефективно спілкуватися з різними групами. Емоційний інтелект є ще одним фактором, який сприяє ефективному спілкуванню. Усвідомлення власних емоцій та емоцій інших може покращити спілкування в особистому та професійному контекстах. Емоційний інтелект дозволяє людям регулювати свої емоції, співпереживати іншим і ефективно спілкуватися. Але, той хто здатен оволодіти м'якими навичками, може задовольнити попит на сучасному вимогливому ринку праці [2; 3].

В сучасному світі, де освітня парадигма зазнає суттєвих змін, традиційні форми виробництва продовжують існувати, але економіка працює по-іншому. Це впливає на сприйняття поняття «робоче місце». Професіонали вимагають від працівників вищого рівня знань, з'являються нові можливості для кар'єрного зростання, а також необхідність володіти так званими «м'якими навичками» (soft-skills). Сприяє розвитку цих навичок у студентів є вимогою ринку праці. Управління вищою освітою повинно відповідати на ці запити та ініціювати впровадження відповідних навчальних програм, що охоплюють широкий спектр розвитку м'яких навичок у студентів під час їх навчання.

Література

1. Кірдан, О., & Кірдан, О. (2022). Формування soft skills здобувачів вищої освіти в освітньому процесі закладу вищої освіти. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*, (2(6), 152–160. [https://doi.org/10.31499/2706-6258.2\(6\).2021.248144](https://doi.org/10.31499/2706-6258.2(6).2021.248144)
2. Kolodyazhna, A. Psychological Characteristics of Transprofessional Competences of a Vocational Education Teacher. To Be or Not to Be a Great Educator, 2022. Proceedings of ATEE Annual Conference. Riga: University of Latvia Press, 2023. P. 124-139.
3. Попадич Б. Т. Транспрофесіоналізм: поняття та основні характеристики. IV Міжнародна науково-практична конференція «Modern research in world science». 10-12 липня, 2022. Львів, Україна. С. 588-595.

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ВИКЛАДАЧІВ І СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Чиримней Олена

Відокремлений структурний підрозділ

*«Слов'янський фаховий коледж Національного авіаційного університету»,
м. Слов'янськ, Донецька область, Україна*

Умови сьогодення щодо розвитку цифрових інструментів і систем, самої глобальної мережі та безпосередньо цифрової грамотності громадян, сприяють посиленню цифровізації, тобто цифрової трансформації, всіх професійних галузей сучасного суспільства. Так, одним з показників цього процесу, є умови щодо прийняття на роботу – це володіння людиною базовими цифровими навичками, які дають можливість робітнику швидко та ефективно виконувати поставлені завдання в умовах дистанційної роботи більшості підприємств та установ в Україні. Тому особливого значення в системі освіти набувають питання забезпечення умов для розвитку та формуванню сучасних цифрових компетенції не тільки у викладачів, а і у здобувачів освіти – для забезпечення успішного розвитку та підняття рівня їх цифрової грамотності у сфері ІТ-технологій, як професійної і конкурентоспроможної одиниці сучасного суспільства.

Цифрові компетенції – це сукупність знань, здібностей, особливостей характеру і поведінки, які необхідні для того, щоб людина могла використовувати ІКТ та цифрові технології для досягнення цілей у своєму особистому або професійному житті. Компетенція у сфері цифрових технологій повинна сприйматися не лише як знання, що мають відношення до технічних